

Somu eksperti dalās ar pieredzi Nutrinflow seminārā Somijā

Augusta beigās projekta Nutrinflow vadošais partneris "ProAgria" organizēja semināru Somijā. Somijas eksperti sniedza nelielu ieskatu darba metodēs, ar kurām palīdz lauksaimniekiem pieņemt lēmumus saimniecību ekonomisko rādītāju uzlabošanai tieši saistībā ar mitruma regulēšanu augsnē un vispārējo augsnes stāvokli.

Somijas lauksaimnieks un vienlaicīgi universitātes profesors Johannes Tiusanens atzina, ka sabiedrība Somijā, līdzīgi kā pie mums, pie barības vielu nonākšanas upēs vairo lauksaimniekus. Turklāt pastāv uzskats, ka zemniekiem dzīve ir ļoti vienkārša, un tie saimniecībās tikai izklaidējas. Vienlaikus zemnieki arvien vairāk izsaka neapmierinātību par augošajām minerālmēsļu cenām. To savēlot kopā var secināt, ka aizplūstošās barības vielas ir aizplūstoša nauda.

Eksperts iepazīstināja ar savā saimniecībā pārbaudīto praktisko pieredzi. Saimniecība atrodas Somijas sausākajā daļā. Galvenokārt ir smilšainas un nedaudz mālainas augsnes. Līdzīgi kā vairumā Somijas augkopības saimniecību, tiek audzēti vasarāji. Pavasari ļoti svarīgi ir savlaicīgi aizvadīt lieko ūdeni no laukiem, lai tehnika var tikt uz lauka un sākt pavasara darbus. Taču lauksaimniecības tehnika kļūst arvien masīvāka, tā sablīvē augsni, maina tās struktūru, tāpēc ūdens bieži krājas virsējā kārtā. Savukārt jūnijs, kad sākas augu attīstība, ir sauss. Ūdens atkal atrodas nepareizā vietā. Tas nav pieejams augiem pietiekošā daudzumā, jo pavasari jau ir aizvadīts no laukiem. Sausumā augi nevar ļoti iesakņoties. Tas pats zemnieks, kurš nesen centās ūdeni dabūt prom no laukiem, tagad bēdājas par ūdens trūkumu. Tādēļ speciālists iesaka trīs pamatprincipus, ko pārbaudījis arī savā saimniecībā:

- ieviest risinājumus, kā ūdeni saglabāt uz lauka;
- izlīdzināt lauku virsmas, lai novērstu lāmu veidošanos;
- palielināt augsnes spēju uzkrāt un transportēt ūdeni.

Somijā arvien plašāk tiek izmantota bezaršanas tehnoloģija. Galvenais iemesls – lai novērstu ūdens iztvaikošanu no augsnes. J. Tiusanens savus laukus near jau 10 gadus. Agrāk aršanas dziļums bija 25 cm. Kad laukus ara, augsnes bija nestabilākas. Saimnieks uzsver, ka šobrīd uz lauka tiek par nedēļu ātrāk. Saimniecībā ir ierīkotas 25 kontrolētās drenāžas akas. Pēc sējas nākošajā dienā tās tiek aizvērtas, lai noturētu ūdeni augsnē. Ir bijušas vasaras, kad akas neatver nevienu reizi. Garākais periods, kad akas ir bijušas slēgtas – ir 16 mēneši. Papildus minētajam – saimnieks iesaka veidot labu augsnes mikroreljefu. Līdzinot laukus, auglīgā augsne ir jānoņem, un, pēc izlīdzināšanas, jāuzliek atpakaļ uz lauka, lai veidotos viendabīgs lauks.

UZZIŅAI

- ProAgria ir Somijas lauksaimniecības konsultāciju organizācija, kuras 700 eksperti sniedz biznesa attīstības konsultācijas lauksaimniekiem un lauku uzņēmējiem visā Somijā. ProAgria klienti ir 85% Somijas lauksaimnieki un saimniecības, kas diversificējušas darbību. Papildus tam, pakalpojumus ik gadu saņem 1000 mazie un vidējie uzņēmumi.
- ProAgria klientiem piedāvā pakalpojumus un zināšanas, lai stiprinātu Somijas lauku uzņēmēju konkurētspēju.

"ProAgria" konsultants Juha Helenius lauka seminārā demonstrēja metodes, ko izmanto augsnes stāvokļa novērtēšanai. Parasti šos testus veic saimnieka klatbūtnē un kopīgi izvērtē rezultātus, lai pieņemtu lēmumus. Sākumā, izrokot lāpstas lieluma augsnes gabalu, tiek novērtēts augsnes vispārējais stāvoklis. Vizuāli – cik augsne ir blīva, vai vispār ir un kādi ir kapilāri, vai augsnē ir saknītes, kā tās izskatās, cik dziļas, vai redzamas slieku ejas. Papildus tam, augsnes gabals tiek pacelts rokās un asi nometts uz zemes, lai izvērtētu, cik augsne ir blīva/cieta/trausla.

Nākamais tests ir slieku skaita noteikšana augsnes virskārtā. Konsultants uzsvēra, ka sliakas ir ļoti būtiskas augsnes struktūras, auglības un ūdens caurlaidības nodrošināšanai. Tomēr Somijas pieredze rāda, ka intensīvas augsnes apstrādes rezultātā samazinās slieku skaits. Lai izvērtētu konkrēto lauku, ierobežo 50 x 50 cm laukumu, kurā ielej sinepju pulvera šķidrumu. Rezultātā virs zemes izlien tur esošās sliakas. Labu augsnes stāvokli raksturo vismaz septiņu slieku parādīšanās ierobežotajā laukumā.

Augsnes blīvumu mēra ar speciālu iekārtu – penetrometru. Nolasot rādījumus, iespējams novērtēt, vai augsne ir sablīvējusies, un kādā dziļumā šis sablīvējums veidojas. Rādījumi ļauj pieņemt lēmumus optimālai augsnes apstrādes tehnoloģijas izvēlei.

Interesantu risinājumu lauka malā esošās upītes likuma stiprināšanai nodemonstrēja demonstrējumu saimniecības īpašnieks. Lai upe pavasari neizskalotu lauku, kā arī, lai samazinātu smilšu daļiņu vienlaicīgi fosfora aizskalošanos, upes krasts un daļēji arī gultne likumā ir izlikta ar akmeņiem, kas novākti no apkārtnējiem laukiem.

DALĪBA PROJEKTOS – JAUNUMI

Mūsu eksperti sadarbībā ar Igaunijas lauksaimniecības un tirdzniecības kameras un LLKC speciālistiem snieguši pēdējos komentārus pētījumam par organiskā mēslojuma izkliedes tehnoloģiju salīdzinājumu, kuru projekta ietvaros izstrādāja Igaunijas lauksaimniecības pētniecības institūts (Estonian Crop Research Institute).

Lauku dienā "Vecsiljānos" dalībniekus iepazīstinājām ar šo pētījumu, kurš sniedz šo tehnoloģiju izvērtējumu atkarībā no organiskā mēslojuma veida, agronomiskā viedokļa un ekonomiskās efektivitātes piemērotības dažādām saimniecībām.

Uzsākta komentāru sniegšana bukletam, kurš saīsinātā veidā sniegs pārskatu par organiskā mēslojuma izkliedes tehnoloģijām.

Plānojam jau šoruden noņemt organiskā mēslojuma, ūdens un augsnes paraugus analīžu veikšanai 11 demonstrējam saimniecībās.

Pieredzes apmaiņā 19.-21.oktobrī Ieradies igauņu līellopu audzētāji. Viņi izteikuši vēlmi apmeklēt Kurzemes līellopu audzētāju saimniecības. Viesosimies mūsu biedru saimniecībās (z/s "Valti", z/s "Kriksi", z/s "Bētas" u.c.), kā arī iepazīstināsim ar lauksaimniecības izglītības apgūvi Kandavas lauksaimniecības tehnikumā un Piena muzejā.

Augustā projekta ekspertes Zanda Melnalksne un Inga Bērziņa piedalījās lauku dienās Somijā, lai iepazītos ar īstenotiem meliorācijas projektiem Tuusulā. Somijas projekta partneri demonstrēja inovatīvas tehnoloģijas augsnes blīvuma noteikšanai un grāvja rakšanas augstuma atzīmju veikšanai.

Turpinās demonstrējuma objektu tehnisko projektu ekspertīzes, lai jau pavasari uzsāktu praktiskus demonstrējumus Ailes strautā. Paralēli šīm aktivitātēm notiek video mācību materiāla gatavošana, kas stāstīs par veicamajiem soļiem no idejas par meliorācijas projektu līdz tā praktiskai realizācijai.

Turpinās demonstrējuma objektu tehnisko projektu ekspertīzes, lai jau pavasari uzsāktu praktiskus demonstrējumus Ailes strautā. Paralēli šīm aktivitātēm notiek video mācību materiāla gatavošana, kas stāstīs par veicamajiem soļiem no idejas par meliorācijas projektu līdz tā praktiskai realizācijai.

Aicinām 22. un 23. novembrī Bauskas pili uz starptautisko semināru par meliorācijas sistēmu apsaimniekošanu, ieviešot vidi saudzējošus risinājumus. Semināra dalībniekiem būs iespēja iepazīties ar labas prakses piemēriem no Latvijas, Somijas un Zviedrijas, kā arī uzdot jautājumus paneldiskusijas dalībniekiem par interesējošām tēmām.

Sīkāku informāciju par pasākumu jautāt projekta koordinatorei Ingai Bērziņai, mob. tālr. 29282312, e-pasts: inga@zemniekusaeima.lv

Baltic Slurry Acidification

Lai plānotu digestāta skābināšanas tehnoloģijas ieviešanas procesu "Vecsiljānos", detalizēti strādājam pie analīžu veikšanas un ekonomiskajiem aprēķiniem. Tuvāko mēnešu laikā plānojam semināru lauksaimniekiem, kurā iepazīstināsim ar šķidrmēsļu un digestāta skābināšanas tehnoloģijām.